

ฉบับปรับปรุงใหม่ / 新修订版

ตำราแปลไทย-จีนที่มีทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ
一本理论与实践相结合的泰汉翻译教材

หลักการแปลไทย-จีน 泰汉翻译教程

ก่อกศกดิ์ รรสมเจริญกิจ
谭国安 编著

สำนักพิมพ์จีนสยาม
暹罗中文出版社有限公司

ฉบับปรับปรุงใหม่ / 新修订版

ตำราแปลไทย-จีนที่มีทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ
一本理论与实践相结合的泰汉翻译教材

หลักการแปลไทย-จีน 泰汉翻译教程

ก่อศักดิ์ รสสมเจริญกิจ
谭国安 编著

สงวนลิขสิทธิ์

ตาม พ.ร.บ. ลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537

版权所有 · 翻印必究

บริษัท สำนักพิมพ์จีนสยาม จำกัด
暹罗中文出版社有限公司

2022

2 หลักการแปลไทย-จีน

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

ก่อสร้างดี ธรรมเจริญกิจ.

หลักการแปลไทย-จีน.-- พิมพ์ครั้งที่ 5.-- กรุงเทพฯ : จินสยาม, 2565.

120 หน้า.

1. ภาษาจีน -- การแปล. I. ชื่อเรื่อง.

495.180295911

ISBN 978-616-91124-5-7

พิมพ์ครั้งที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2545

พิมพ์ครั้งที่ 2 กันยายน พ.ศ. 2545

พิมพ์ครั้งที่ 3 มิถุนายน พ.ศ. 2553

พิมพ์ครั้งที่ 4 กันยายน พ.ศ. 2562

พิมพ์ครั้งที่ 5 เมษายน พ.ศ. 2565

ผู้พิมพ์/ผู้จำหน่าย บริษัท สำนักพิมพ์จินสยาม จำกัด

14 (34/18) ซอย 50/1 ถนนเพชรเกษม แขวงบางหว้า เขตภาษีเจริญ กรุงเทพฯ 10160

โทร. 02 467 5381 , 086 342 2860 โทรสาร 02 457 1828

พิมพ์ที่ บริษัท กู๊ดเฮด พรินท์ติ้ง แอนด์ แพคเกจจิ้ง กรุ๊ป จำกัด

书 名 《泰汉翻译教程》

编 著 者 谭国安

出版与 暹罗中文出版社有限公司

经 销 者 曼谷碧甲森路 50/1 巷 14 (34/18)号

电话 : 02 467 5381, 086 342 2860 传真 : 02 457 1828

版 次 2002年3月第1版第1次印刷

2002年9月第1版第2次印刷

2010年6月第2版第1次印刷

2019年9月第3版第1次印刷

2022年4月第3版第2次印刷

国际书号 ISBN 978-616-91124-5-7

คำนำสำนักพิมพ์

หลักการแปลไทย-จีน เล่มนี้ เป็นผลงานของผู้ช่วยศาสตราจารย์ก่อศักดิ์ ธรรมเจริญกิจ อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาจีน ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยได้ให้ความสำคัญกับภาคปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนทั่วไป

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ก่อศักดิ์ ธรรมเจริญกิจ มีประสบการณ์ในการสอนภาษาจีนในระดับอุดมศึกษาเป็นเวลากว่า 30 ปี และด้วยท่านเป็นนักแปลประจำของ *ศูนย์การแปลและการล่ามเฉลิมพระเกียรติ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย* และเป็นบรรณาธิการบริหาร *นิตยสารจีนไทยสองภาษารายเดือน* จึงทำให้ท่านมีโอกาสดูแลศึกษาด้านทฤษฎีและปฏิบัติทั้งทางด้านการแปลไทย-จีน และแปลจีน-ไทยอย่างเต็มความสามารถ *หลักการแปลไทย-จีน* ของท่านที่เสนอ ให้พิจารณาตามโครงสร้างของภาษาต้นทางและภาษาปลายทางเป็นสำคัญ นั้น เกิดจากประสบการณ์โดยตรง ทำให้สามารถลำดับขั้นตอนการแปลอย่างเป็นระบบและนำไปปฏิบัติได้โดยง่าย

หลักการแปลไทย-จีน เล่มนี้ นอกจากมีตัวอย่างการแปลคำ วลี ประโยค และตัวอย่างขั้นตอนการแปลข้อความและบทสนทนา เป็นต้นแล้ว ในส่วนของการฝึกแปลนอกชั้นเรียน ก็มีการเฉลยไว้ในภาคผนวก ซึ่งไม่เพียงแต่เหมาะสำหรับใช้เป็นตำราประกอบการสอนวิชาแปลไทย-จีนในสถาบันการศึกษาเท่านั้น ยังเหมาะที่จะใช้เป็นตำราศึกษาการแปลไทย-จีนด้วยตนเอง สำหรับนิสิตนักศึกษาและท่านที่สนใจวิชาแปลโดยทั่วไปได้อีกด้วย

บรรณาธิการ
สำนักพิมพ์จีนสยาม
มิถุนายน 2562

出版说明

由朱拉隆功大学文学院东语系汉语专业谭国安老师编写的这本《泰汉翻译教程》，理论与实践，两者兼备，而又着重于翻译实践，符合学习者的要求。

谭老师在泰国大专院校从事汉语教学工作三十多年，近十多年来，除了指导本科生的泰汉翻译课程之外，还担任朱大文学院翻译中心的翻译工作，专心致力于泰汉与汉泰翻译实践与研究。同时，还担任《汉泰双语月报》执行总编辑要职。因此《教程》提出“根据原文和译文的语言结构来着手翻译”的建议，无疑地就是他个人的心得。《教程》从始至终，就是根据这个“建议”逐步开展，为初学者开拓了一条“条理分明”的翻译途径，为泰汉翻译教学建立了一个崭新的里程碑。

《教程》中的翻译实例极多，尤其是各课的翻译流程范例，都具有较高的参考价值。各课的课堂练习，也能在“附录”中找参考答案。因此，《教程》不仅为大专院校开办的翻译课程提供服务，也可供对泰汉翻译工作感兴趣的读者自学之用。

暹罗中文出版社 编辑部

2019年8月

คำนำฉบับปรับปรุงใหม่ (ตีพิมพ์ครั้งที่ 4)

หลักการแปลไทย-จีน ตีพิมพ์ครั้งที่ 1 เมื่อเดือนมีนาคม พ.ศ. 2545 ตีพิมพ์ครั้งที่ 2 เมื่อเดือนกันยายนปีเดียวกัน และได้ขาดตลาดอย่างรวดเร็ว เนื่องจากเห็นว่ามีส่วนต้องปรับปรุง จึงได้หยุดการพิมพ์ไว้ชั่วคราว ปีพ.ศ. 2553 ฉบับปรับปรุงจึงแล้วเสร็จ และมีการตีพิมพ์ครั้งที่ 3 ในปีเดียวกัน และขาดตลาดไปนานแล้วเช่นกัน บัดนี้ ได้ทำการปรับปรุงอีกครั้งจากฉบับ พ.ศ. 2553 ดังนี้

1. นำ “ข้อ 4 ตัวอย่างกระบวนการแปล” ในแต่ละบทเรียนไปไว้ที่ข้อ 2 ด้วยกระบวนการแปลนั้นเป็นขั้นตอนการแปลที่ต้องใช้เวลามากที่สุด เป็นเงื่อนไขสำคัญในการรับประกันคุณภาพของงานแปล ทั้งผู้สอนและผู้เรียนต่างจึงต้องทุ่มเทในส่วนนี้อย่างเต็มที่

2. มีการปรับเปลี่ยนตัวอย่างการฝึกแปลในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียนบ้าง เพื่อให้สอดคล้องกับระดับความรู้และความสนใจของผู้เรียนโดยทั่วไป ความจริงแล้ว สำหรับเนื้อหาการฝึกแปลนอกชั้นเรียน ผู้สอนสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามพื้นฐานภาษาและความสนใจของผู้เรียนเป็นหลัก ไม่จำเป็นต้องยึดกรอบตายตัวขณะเดียวกัน ก็ควรนำการบ้านจากการฝึกแปลนอกชั้นเรียนของผู้เรียนมาแลกเปลี่ยนและอภิปรายกันในชั้นเรียน จึงจะได้ผลที่ดีที่สุด ดังนั้น “หลักการแปลไทย-จีน” ฉบับปรับปรุงใหม่ พ.ศ. 2562 นี้ จะเสนอเฉลยคำแปลของการฝึกแปลในชั้นเรียนเท่านั้น ไม่มีการเสนอเฉลยคำแปลของการฝึกแปลนอกชั้นเรียนแต่อย่างใด

3. ด้วยมีการพัฒนาอย่างรวดเร็วของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-book) ในยุคปัจจุบัน “หลักการแปลไทย-จีน” ฉบับปรับปรุงใหม่นี้ จึงจัดทำในรูปแบบของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เป็นหลัก ขณะเดียวกัน เพื่อสนองความต้องการของผู้เรียนและผู้อ่านที่ยังคงต้องการรูปแบบของหนังสือกระดาษ ก็จะใช้การพิมพ์ตามความต้องการ (on-demand printing) เท่าที่จำเป็นด้วย

หวังว่า หลักการแปลไทย-จีน ฉบับปรับปรุงใหม่นี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิชาแปลไทย-จีนของนิสิตนักศึกษาและท่านที่สนใจโดยทั่วไปตามสมควร

ก่อศักดิ์ ธรรมเจริญกิจ

สิงหาคม 2562

新修订版序 (第四版)

《泰汉翻译教程》于 2002 年 3 月出版，同一年 9 月再版，都很快售罄。因为认为有些地方需要修订，所以暂停出版。修订工作延至 2010 年才完毕，是为“修订版”。但是这个修订版也早已售罄。现在根据 2010 修订版再做了一些修订，修订内容如下：

1. 把原来放在各课第 4 项的“翻译流程范例”放到第 2 项。翻译流程是一项最耗时的过程，是保证翻译质量的前提。翻译指导者和学习翻译者都必须在这方面多下功夫。
2. 更换了部份课堂练习和课外练习的内容，使之更加符合学习者的语言水平和兴趣。其实，关于“课外练习”的内容，翻译指导者可以根据学习者的语言基础与兴趣随意更换，无需墨守成规。同时要把课外练习的作业拿到课堂上交流讨论，才会达到最好的效果。因此，这个修订版只提供“课堂练习”的译文参考，“课外练习”部分则不再提供。
3. 伴随着电子书呈现快速发展时代，这本新修订的《教程》，主要以电子书形式出版；同时为了满足使用纸质书学习者、读者的需求，则采取按需印刷（on-demand printing）供应。

希望这本《教程》能够继续地为学习泰汉翻译课程的同学和读者提供服务。

谭 国 安

2019 年 8 月

ปรารภจากผู้เขียน

หลักการแปลไทย-จีน เป็นตำราที่ผู้เขียนได้จัดทำขึ้นเพื่อใช้ประกอบการสอนวิชาแปลไทย-จีน ซึ่งเป็นรายวิชาในหลักสูตรสาขาวิชาภาษาจีน ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประกอบด้วยบทเรียน 14 บท แต่ละบทมี 4 ส่วน ได้แก่ หลักการแปล การฝึกแปลในชั้นเรียน การฝึกแปลนอกชั้นเรียน และตัวอย่างขั้นตอนการแปล

หลักการแปลไทย-จีน เล่มนี้ มุ่งเสนอวิธีแปลโดยการพิจารณาตามโครงสร้างของภาษาต้นฉบับ และภาษาที่ใช้แปลเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักนำองค์ความรู้ด้านหลักภาษาไทย และจีนมาประยุกต์ใช้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของคำไม่แท้หรือคำไวยากรณ์ ตำแหน่งของคำขยายและคำที่ถูกขยายทั้งในภาษาต้นฉบับและภาษาที่แปลอย่างถูกต้องเหมาะสม ผู้เรียนจะได้ฝึกแปลอย่างมีหลักการและเทคนิคในการแปลที่ดี

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว จึงกำหนดให้ผู้เรียนเริ่มจากการศึกษาหลักการแปลจากนั้นฝึกแปลในชั้นเรียน ผู้สอนจะทำหน้าที่ให้คำแนะนำ หรือสาธิตวิธีการแปลที่ถูกต้อง หากเป็นชั้นเรียนที่มีผู้เรียนตั้งแต่ 20 คนขึ้นไป ผู้สอนควรแบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่มย่อย เช่น กลุ่มละ 3-5 คน ช่วยกันแปลเนื้อหาที่ผู้สอนจัดสรรให้ โดยให้ผู้เรียนเขียนคำแปลไว้บนแผ่นใสหรือบนกระดาน เพื่อให้ผู้เรียนกลุ่มอื่น ๆ ในชั้นเรียนช่วยกันอภิปรายหรือแสดงความคิดเห็น โดยผู้สอนจะให้คำสรุปพร้อมกับอธิบายเหตุผลว่าคำแปลที่ถูกต้องควรเป็นอย่างไร

ก่อนที่ผู้เรียนจะแปลประโยค และข้อความในส่วนที่ให้ฝึกแปลนอกชั้นเรียนของแต่ละบทนั้น ควรศึกษาตัวอย่างขั้นตอนการแปลของบทนั้นอย่างละเอียด หากมีข้อสงสัยประการใดควรสอบถามผู้สอนจนเข้าใจ โดยผู้สอนจะให้คำอธิบายเพิ่มเติมที่ชัดเจนเกี่ยวกับขั้นตอนการแปลของแต่ละบทตามพื้นฐานความรู้ของผู้เรียนอย่างเหมาะสม

การฝึกแปลนอกชั้นเรียนนั้น ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับการฝึกแปลในชั้นเรียน คือให้ผู้เรียนนำงานแปลของตนหรือของกลุ่มมาเสนอในชั้นเรียน เพื่อให้ผู้เรียนกลุ่มอื่นได้อภิปราย โดยมีผู้สอนให้คำแนะนำและสรุป ผู้เรียนทุกคนควรเขียนคำแปลที่ถูกต้องทั้งที่เป็นการฝึกแปลในและนอกชั้นเรียนลงในสมุดการบ้าน (ถ้าเขียนทั้งภาษาต้นฉบับด้วยก็จะยิ่งดี) เพื่อจะได้ค่อย ๆ ซึมซับหลักการและเทคนิคการแปลโดยผ่านการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องตลอดภาคการศึกษา

สำหรับเนื้อหาที่ใช้ฝึกแปลทั้งในและนอกชั้นเรียนตามที่ผู้เขียนได้เสนอไว้ในแต่ละบทนั้น ผู้สอนสามารถเพิ่ม หรือลด หรือเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสมหรือพิจารณาตามพื้นฐานความรู้ของผู้เรียน แต่ควรให้เป็นเนื้อหาที่มีโครงสร้างทางภาษาที่สอดคล้องกับหัวข้อในบทเรียนแต่ละบท สำหรับการเฉลยคำแปลในภาคผนวกนั้น มีไว้สำหรับศึกษาอ้างอิงเท่านั้น ไม่ควรถือว่าเป็นการแปลที่สมบูรณ์แบบแล้วแต่อย่างไร

ท้ายนี้ผู้เขียนใคร่ขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เพียรศิริ วงศ์วิภาณนท์ อดีตอาจารย์ประจำภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่คอยให้กำลังใจและให้คำปรึกษาแก่ผู้เขียน อาจารย์ทุกท่านในสาขาวิชาภาษาจีนที่ผู้เขียนประจำอยู่ ก็ได้ให้การสนับสนุนแก่ผู้เขียนในการจัดทำตำราเล่มนี้เป็นอย่างดี จึงขอขอบพระคุณท่านทั้งหลายด้วยความจริงใจมา ณ โอกาสนี้

ก่อศักดิ์ ธรรมเจริญกิจ

มีนาคม 2545

自序

这是为朱拉隆功大学文学院东语系汉语专业，开设的“泰汉翻译课”而编写的一本教材，其它大专院校开设的翻译课程也适用。共计十四课，每课包括翻译原则、课堂练习、课外练习和翻译流程范例等四个部分。

《泰汉翻译教程》为了使同学更好地掌握泰汉翻译的原理和技巧，建议同学根据原文和译文的语言结构来着手翻译，指导同学如何运用泰语和汉语的语法知识，以便更好地掌握两种语言的虚词的语法功能以及其修饰语和被修饰语的位置。

为了达到上述教学目标，同学们的翻译学习活动将从了解“翻译原则”开始，然后着手做“课堂练习”，老师从中指导和解答疑问。如果是一个二十人以上的班级，老师可以安排同学分组翻译，比如每组三至五人，先在课堂上分别把指定的内容翻译好，再把译文写在透明胶片或黑板上，让全班同学进行讨论，然后由老师作结论，并对有欠妥当的译文加以改正。

同学们在着手翻译本教程各课的“课外练习”之前，应当先研读一下“翻译流程范例”部分，如有不明白的地方，应随时请教老师；而老师亦可根据同学的程度，作些适当的补充说明。各课“课外练习”的内容比“课内练习”的稍为难一些，不过两者的语言结构相类似，只要同学掌握了“课堂练习”的知识，就可望事半功倍。为了争取时间，同学同样得把译文写在透明胶片上，拿到课堂用投影机照出来，让全班同学讨论、修改，再由老师作结论。最后，同学们得把老师评定过的译文都抄写在本子上（如把原文也写上更好），以便通过一系列的翻译实践，逐步地掌握翻译的理论和技巧。

本《教程》所编定作为课堂、课外练习的内容，老师可以根据同学的程度做出适当的增减或者更换，不过更换后的内容必须符合该课的教学目标。至于“附录”中的参考答案；只供参考，不宜当作标准译文看待。

本《教程》编写期间，承蒙朱大文学院语言学系的翩诗里，翁威盘副教授提供了许多宝贵意见；文学院东语系汉语专业仝人对本教材的编写亦予以支持，特此表示感谢。

编著者 谭国安

2002年3月

目录 สารบัญ

คำนำสำนักพิมพ์	3
出版说明	4
คำนำฉบับปรับปรุงใหม่	5
新修订版序	6
ปรารภจากผู้เขียน	7
自序.....	9
1 คำนาม	
名词	13
2 คำแทน (สรรพนาม)	
代词	21
3 คำบอกจำนวนและลักษณนาม	
数量词.....	27
4 วลี	
词组	33
5 ภาคประธานและภาคแสดง	
主语和谓语	39
6 บทจำกัดความประธานและกรรม	
定语	47
7 บทขยายกริยาและคุณศัพท์	
状语	53